

Uj világnézetet!

A versaillesi királyi palotában, ravogó és bűnös multra emlékeztető pompás termekben fáradt, elnyűtt emberek éjjel-nappal dolgoznak, a térkép fölé hajolnak, határokat rajzolnak, büntetnek és fölmentenek, összedznak és kivonnak. Likvidálnak egy régi vállalkozást, amelyet egykoron (anno 1914—1918) közösen alapítottak.

Míg Versaillesban az öregek likvidálják a győzelmet. Azalatt keletről vérszesen dübörgő léptekkel rohan nyugat felé az ifjú bolsevik óriás. Még csak tegnap ért hozzánk s ma már bajor földre lépett mérföldes léptekkel; holnap megvevő lábát nagy Németországban s holnapután leteperi az egész győzelmes nyugati kapitalizmust. . . Ők még nem tudják, de mi már tudjuk: győzni fog.

Nincsen az emberiség történetében még egy példa arra, hogy *szellemi erők ilen rettentés, szuronok millióival, ágyúk, géppuskák, tankok ezrelvel felszerelt hadsereget le tudtak győzni*. Most szemünk előtt hatalmasodik az égis és tomai be hadseregeket a szellemi erők mindent megőrlő, minden akadályt leküzdő félelmetes ereje.

A kapitalizmus, amely értett az uralkodáshoz, jól tudta, hogy ha tökéletesen le akarja verni, tehetetlen, engedelmes szolgálójává akarja tenni a bémunkást, nem utolsó sorban *a lelket is rabságba kell, hogy ejtse*. Csatasorba

állította a dolgozó proletariátus ellen az államhatalom egész elnyomó szervezetét, bíróságot, rendőrt, csendőrt, katonaságot, hogy szuronnyal és golyóval kergessék munkába a lázadókat. A munka szabadsága frázis volt és a bémunkás valójában épp olyan rabszolga volt, mint a rabszolga. De a nyílt erőszak mellett láthatatlan, de annál árthatmasabb fegyverekkel is harcoltak a munkásosztály ellen. Tudatosan, mesterségesen belenevelték a népbe az osztályöntudatra még nem ébredt dolgozó milliókba, hogy az ő világtrendjük jó és igazságos. Megmérgezték a dolgozók egész ideológiáját, amely ily módon a kapitalizmus egyik crössége lett.

Ezzel a hazug ideológiával végzett az ötödféléves világháború. Míg az európai militarizmusokat felőrölte a rettenetes öldöklés, a hazugságot lassan-lassan fölismerte a háború molochjának prédaul odadobott millióknak mindenike, a legtudatlanabbja is. És a kapitalizmus elvesztette mindkét támaszát, összeomlott. Hogy soha többé ne kaphasson ismét erőre, biztosítani kell azt, hogy a népek millióinak lelkében *gyökeret verjen az a följegés, hogy az átkos régi rend igazságtalan volt, a régi világnak minden igazsága hazuság volt*.

Az áldott munka, a munka becsülete, a munka elmaradhatatlan jutalma: ez volt a régi rend alapvető hamis igazsága. A munka becsületéről beszéltek azok, akik nem dolgoztak, akik röstel-

tek dolgozni, akik legföljebb ha titokban dolgoztak. Mert a munka valójában szegény volt, a munkást megvetették. Ki mint vet, úgy arat — ezt sugták az együgyű parasztnak a falusi templom titokzatos tömjénes mélyéből s a szegény bolond nép el is hitte, pedig hát ő vetett és az ur aratott. Ki korán kel, aranyat lel — mondták egymás között azok, akik sohasé lel-

tek aranyat, mert minden arany az uré volt. Közmondásokkal, népdalokkal, csacska dajkamesével ringatták bele kifosztott áldozatukat a hamis igazság kábitó, álmába. S a szegény lelkeket rabul ejtette az áfium.

Jogegyenlőség volt és gondoskodtak róla, hogy a nép vérébe menjen át az a tudat, hogy mindenütt egyenlő elbánásban részesül az urral, a munkás a munkaadójával. Mindenki tartozott katonáskodni (hogy az urfi lovon járt, a palka pedig térdig kutyaolt a sárban, az mellékes). Ha a népet küellenség fenyegette s háborút kellett üzenni az ellenségnek, mindenki köteles volt bevonulni. Ki a harctérre ment meghalni, ki a tréhez jóllakni. Mindenki tartozott adót fizetni, csak éppen hogy a szegény ember a vénkosát róttá le adóba, a gazdája pedig egy garast a lopott aranyarmadából. Az igazságot egyenlően mérték. Arról senki sem tehetett, hogy szegény emberrel bizony sokszor szóba sem álltak, hogy az ügyefogyott ember igazát senki se védte a tekintetes törvényszéknél, hogy a pol-

gári per drága volt, csak ügyvéddel lehetett megnyerni. A proletár mindenfelében felmondható a háziurnak, a háziur is neki. Igazságosabb már igazán nem lehetett az a gyönyörű polgári rend! (Hogy a proletár nem sokra ment jogával s a háziur annál többször használhatta fel stájerolásra, a proletár kiúrsorázására ezt a felmondási jogot, az különálló dolog.)

A magántulajdon, a grófi rablók és a főkécs értéktöbblet-sikkasztók magántulajdona szent volt: igaz, a proletár feleke kérvényt se vehette el senki. De nem volt szent az a tulajdon, amelyetők el nem ismertek: nem volt szent a munkásnak joga munkája gyümölcséhez. Szent volt a szerződés is, szentté avatták, hogy kényelmesen, az óraműbiztosságával osztzkodhassanak a prédán, hogy egymást, de csak egymást meg ne károsítsák. És szent volt még az a szerződés is, amely igazába hajította a mezőgazdasági cselédek, szent volt a házasság, a férfi nemi kényszerűségnek ez a törvényes formája. (de nem volt szent a felebarátjának házassága, a proletárleány szüzessége).

Szegény emberek, Edisonok, Carnegieiek, Láncey Leók karriert csináltak, Suiságcikkek, könyvek léciói hirdették, hogy imc. olyan nagy az igazság a földön, hogy a nincsetlen boltosinas és suári szolgálja éppen olyan sokra viheti, mint a selumes ámban születettek. A sajtó, az irodalom, a művészet is a kapitalista-feudális hazugság szolgálatába szeződött. Az iskolában a lázadó Dózsa

György gyalázatát hirdették, a papok a hatalmasok tiszteletét, a szegények alázatosságát prédikálták kárhozasos sikerrel. Ügyvéd, bíró, hivatalnok, kereskedő, művész, tanár, pópá, — mind kórusban zenate a hamisság dicséretét s az istenadta nép bevette a maszlagot.

A hazugságok egész fegyvertárát halmozták fel, a hazug istenek egész légióit sorakoztatták föl, hogy bula elégyültségbe fojtsák a dolgozó nép lelkét. Nehéz is volt a lelkek felszabadítása, De jött a háború és a hazugságot nem lehetett többé leplezni. Az irtózatosszenvedések fölívitoiták a legelmara-dottabb, a legsötétebb lelkeket is s a világosság lopva besurrant az agyakba. A felvilágosítás munkája most már gyorsabb tempóban mehetett, a lelkek mélyén reitörött forradalmi tűz Mngra

lobbant s az öntudatra verződött milliók minden ellentállást letörő lendülettel kivívták felszabadításukat, Győztünk.

Tanulnunk kell a multból, A hazugság eítette rabságba a dolgozók millióit. A mi igazságunk leaven ezután ur a lelkek fölött. Ha a jövő munkása oly szentül fog hinni az új igazságban, mint amennyire hitté a hittel a mult öntudatlan dolgozó rabszolgája a régi hazugságban: a mi hatalmunk, a mi boldogságunk biztosabb lesz, mint volt a kapitalizmus istentelen nagy hatalma.

Gyökerestől ki kell irtani a régi ideológiát, annak minden csökevényét. Tapasztalás szerint az emberek ideológiáját, világszemléletét legalább oly nehéz átforgálni, mint a gazdasági viszonyokat. A gazdasági viszonyok forradalmi átalakítása, felforgatása sikerült és sikerülni fog az új világ-

szemléletnek a lelkekbe plántálása is. Ezt a célt szolgálja a szocializmus propagandája.

Vörös Újság

4/11